

AFET SOSYOLOJİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

BEYPAZARI MESLEK YÜKSEKOKULU

ACİL DURUM VE YÖNETİMİ AFET PROGRAMI

LEYLA DERİN

9. Afetlere Yönelik Sosyal Hizmet Çalışmaları

Toplum Merkezli Çalışmalar

Afetlere yönelik toplum odaklı çalışmalar; kurumları, kuruluşları, politika ve programlarıyla bir bütün olarak (makro düzeyde) toplumun ele alındığı çalışmaları içermektedir (Tuncay, 2004).

“Afet sonrasında toplumla çalışma, toplum organizasyonu kapsamındaki uygulamalar altı başlık altında toplanır (Tufan (2000):

- ❖ Resmi kurum ve birincil grupların sosyal yapılarını dikkate alarak katkı ve katılımlarını sağlamak.
- ❖ Toplumsal ilişkileri güçlendirmek ve örgütler arası bağ kurmak.
- ❖ Yerel liderlerden yararlanmak.
- ❖ Toplumu bilgilendirmek.
- ❖ Kendine yardım hizmetleri geliştirmek ve gönüllüleri organize etmek.
- ❖ Politika ve program yapma konusunda toplumu eğitmek.”

AFET YARDIMI

“Afet yardımı; bireylerin, ailelerin, örgütlerin ve toplulukların afet nedeniyle karşılaştıkları sosyal ve ekonomik sorunlarını önleyici ve iyileştirici sosyal refah politika, program ve hizmetlerin organize edildiği bir sistemdir.”

“Bu yardım sistemi içinde de özel, gönüllü kişi ve kuruluşlar ile resmi kurumlar bir bütün olarak yer almaktadır. (Siporin 1987). Bu yapı içinde sosyal hizmet uzmanlarının temel işlevi, afet yardım sisteminin işleyişini ve sürekliliğini sağlamak amacıyla, söz konusu kurum ve kuruluşlar arasında etkili bir işbirliği ve koordinasyon sağlanmasına katkı vermektir.”

Afete çoklu müdahale sürecinde en önemli sorun nedir?

“Afete çoklu müdahale sürecinde en önemli sorun, bu sürece katılan kurumlar ve örgütler arasındaki koordinasyon güçlüğüdür. Çok sayıda kurum ve örgüt, afetin bölgesel-coğrafi etki alanına ya da ortaya çıkan felaketin türüne ayrıntılı bakmaksızın yardım çabası içine girmektedir (resmi kurumlar, sivil toplum örgütleri, gönüllü kuruluşlar ve kişiler). Temelde, her kurumun bir afet durumunda kendine özgü rol ve işlevleri bulunmaktadır.”

**Koordinasyon ve işbirliği eksikliğinin nasıl bir sonucu
olabilir?**

“Hizmet veren kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyon ve işbirliği eksikliği afetten etkilenen insanlar açısından ikinci bir afet sonucu doğurmaktadır (Soliman 2000).”

Afet kültürü nedir?

“1960’lı yıllara değin, afet konusundaki akademik çalışmalarda ağırlık sosyoloji üzerinde olmuş, afetin küçük topluluklar üzerindeki etkileri konusunda çeşitli araştırmalar yapılmıştır.

Bu alışmalar, afetin etkilerini hafifletmeyi, önlemeyi, kurtarmayı ve yeniden yapılanmayı içermiştir. Afet araştırmalarına psikoloji ve psikiyatrinin aktif katılımı ise 1980’li yıllarda görölmektedir. Travma sonrası kaygı bozukluğu açıkça tanımlanmış ve klinik birbozukluk olarak ilk kez DSM III (Ruh Hastalıklarında Teřhis ve İstatistiksel Rehber) içinde yer almıştır. Neticede, deneysel psikologlar, toplum psikologları ve psikiyatristler afetten etkilenen bireyler üzerinde yoğun çalışmalar yürütmüşlerdir (Zakour 1996).”